

Nr 173

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående statstjänstemännens löner under åren 1957 och 1958 m. m.; given Stockholms slott den 26 april 1957.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag, föreslå riksdagen att
dels antaga härvid fogade förslag till *statens löneförordning*,
dels ock bifalla de förslag i övrigt, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Sigurd Lindholm

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen underställes riksdagen för antagande förslag till *statens löneförordning*, som enligt av riksdagen tidigare fattat beslut skall ersätta gällande statens grundlöneförordning.

Vidare redovisas en den 16 april 1957 — under förutsättning av Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande — med statstjänstemännens huvudorganisationer träffad överenskommelse om statstjänstemännens löner under åren 1957 och 1958 m. m.

Slutligen äskas för innevarande och nästkommande budgetår särskilda anslag till täckning av beräknat överskridande av anslagsmedlen för löne- och pensionsförmåner till följd av den av riksdagen tidigare beslutade löneplansrevisionen, vissa tjänsteförteckningsändringar i anslutning därtill samt den nu träffade överenskommelsen.

Förslag
till
statens löneförordning

Häri genom förordnas som följer.

1 §.

De löneplaner med tillhörande lönetabeller, som innehållas i denna förordning, skola tillämpas i den utsträckning, som angives i avlösningsreglementen utfärdade av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens beslut.

2 §.

Löneplaner

Löneplan A

Löne- klass, nr	Ortsgrupp				Löne- klass, nr	Ortsgrupp			
	2	3	4	5		2	3	4	5
	Årslön, kronor					Årslön, kronor			
1	5 904	6 252	6 648	7 020	16	13 308	13 908	14 580	15 240
2	6 216	6 576	6 996	7 392	17	14 112	14 724	15 384	16 044
3	6 540	6 924	7 368	7 788	18	14 976	15 576	16 248	16 896
4	6 900	7 296	7 752	8 208	19	15 900	16 488	17 136	17 796
5	7 248	7 680	8 148	8 628	20	16 860	17 448	18 084	18 732
6	7 632	8 088	8 580	9 084	21	17 880	18 456	19 092	19 728
7	8 052	8 520	9 060	9 576	22	18 972	19 536	20 148	20 772
8	8 460	8 964	9 528	10 080	23	20 112	20 676	21 276	21 876
9	8 916	9 444	10 020	10 620	24	21 336	21 876	22 452	23 028
10	9 396	9 948	10 572	11 184	25	22 632	23 136	23 700	24 252
11	9 888	10 476	11 124	11 772	26	24 000	24 480	25 020	25 536
12	10 500	11 088	11 736	12 396	27	25 452	25 908	26 400	26 892
13	11 136	11 724	12 396	13 044	28	27 000	27 420	27 864	28 320
14	11 820	12 420	13 080	13 740	29	28 620	28 992	29 400	29 820
15	12 540	13 140	13 800	14 460					

Löneplan B

Löne- klass, nr	Årslön, kronor	Löne- klass, nr	Årslön, kronor
1	31 392	6	40 044
2	32 340	7	43 260
3	33 636	8	47 148
4	35 316	9	51 864
5	37 428	10	57 564

Löneplan C

Löne- klass, nr	Lönegrupp				
	I	II	III	IV	V
	Årslön, kronor				
1	17 892	19 728	21 756	23 976	26 448
2	18 780	20 712	22 848	25 176	27 768
3	19 728	21 756	23 976	26 448	29 148
4	20 712	22 848	25 176	27 768	30 612

Löneplan D

Löne- klass, nr	Lönegrupp				
	I	II	III	IV	V
	Årslön, kronor				
1	11 772	12 972	14 304	15 780	17 388
2	12 360	13 620	15 024	16 560	18 252
3	12 972	14 304	15 780	17 388	19 164
4	13 620	15 024	16 560	18 252	20 124

Löneplan E

Löne- klass, nr	Avdelning				
	A	B			
		Ortsgrupp			
		2	3	4	5
Årslön, kronor					
1	3 300	4 236	4 536	4 836	5 136
2	3 624	4 536	4 836	5 148	5 448
3	3 912	4 836	5 148	5 448	5 748
4	4 248	5 160	5 460	5 748	6 072
5	4 548	5 460	5 772	6 060	6 372
6	4 968	5 892	6 168	6 468	6 780
7	5 364	6 300	6 588	6 900	7 176

3 §.

Grundlönetabeller

Tabell till löneplan A, ortsgrupp 2

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor	Övertidsersättning för timme vid arbete å	
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor		enkel övertid, kronor	kvalificerad övertid, kronor
1	492	17.55	16.95	16.40	15.85	2.10	3.70	4.90
2	518	18.50	17.85	17.25	16.70	2.25	3.90	5.20
3	545	19.45	18.80	18.15	17.60	2.50	4.10	5.45
4	575	20.55	19.85	19.15	18.55	2.70	4.30	5.75
5	604	21.55	20.85	20.15	19.50	2.95	4.55	6.05
6	636	22.70	21.95	21.20	20.50	3.20	4.75	6.35
7	671	23.95	23.15	22.35	21.65	3.45	5.05	6.70
8	705	25.20	24.30	23.50	22.75	3.75	5.30	7.05
9	743	26.55	25.60	24.75	23.95	3.95	5.55	7.45
10	783	27.95	27.00	26.10	25.25	4.35	5.85	7.85
11	824	29.45	28.40	27.45	26.60	4.65	6.20	8.25
12	875	31.25	30.15	29.15	28.25	5.10	6.55	8.75
13	928	33.15	32.00	30.95	29.95	5.45	6.95	9.30
14	985	35.20	33.95	32.85	31.75	5.80	7.40	9.85
15	1 045	37.30	36.05	34.85	33.70	6.20	7.85	10.45
16	1 109	39.60	38.25	36.95	35.75	6.65	8.30	11.10
17	1 176	42.00	40.55	39.20	37.95	7.10	8.80	11.75
18	1 248	44.55	43.05	41.60	40.25	7.55	9.35	12.50
19	1 325	47.30	45.70	44.15	42.75	8.05	9.95	13.25
20	1 405	50.20	48.45	46.85	45.30	8.55		
21	1 490	53.20	51.40	49.65	48.05	9.05		
22	1 581	56.45	54.50	52.70	51.00	9.70		
23	1 676	59.85	57.80	55.85	54.05	10.40		
24	1 778	63.50	61.30	59.25	57.35	11.40		
25	1 886	67.35	65.05	62.85	60.85	12.70		
26	2 000	71.45	68.95	66.65	64.50	14.30		
27	2 121	75.75	73.15	70.70	68.40	16.05		
28	2 250	80.35	77.60	75.00	72.60	17.80		
29	2 385	85.20	82.25	79.50	76.95	19.60		

Tabell till löneplan A, ortsgrupp 3

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor	Övertidsersättning för timme vid arbete å	
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor		enkel övertid, kronor	kvalificerad övertid, kronor
1	521	18.60	17.95	17.35	16.80	2.20	3.90	5.20
2	548	19.55	18.90	18.25	17.70	2.50	4.10	5.50
3	577	20.60	19.90	19.25	18.60	2.70	4.35	5.75
4	608	21.70	20.95	20.25	19.60	2.95	4.55	6.10
5	640	22.85	22.05	21.35	20.65	3.20	4.80	6.40
6	674	24.05	23.25	22.45	21.75	3.45	5.05	6.75
7	710	25.35	24.50	23.65	22.90	3.70	5.35	7.10
8	747	26.70	25.75	24.90	24.10	3.95	5.60	7.45
9	787	28.10	27.15	26.25	25.40	4.30	5.90	7.85
10	829	29.60	28.60	27.65	26.75	4.60	6.20	8.30
11	873	31.20	30.10	29.10	28.15	4.95	6.55	8.75
12	924	33.00	31.85	30.80	29.80	5.30	6.95	9.25
13	977	34.90	33.70	32.55	31.50	5.70	7.35	9.75
14	1 035	36.95	35.70	34.50	33.40	6.10	7.75	10.35
15	1 095	39.10	37.75	36.50	35.30	6.50	8.20	10.95
16	1 159	41.40	39.95	38.65	37.40	6.90	8.70	11.60
17	1 227	43.80	42.30	40.90	39.60	7.35	9.20	12.25
18	1 298	46.35	44.75	43.25	41.85	7.80	9.75	13.00
19	1 374	49.05	47.40	45.80	44.30	8.30	10.30	13.75
20	1 454	51.95	50.15	48.45	46.90	8.85		
21	1 538	54.95	53.05	51.25	49.60	9.35		
22	1 628	58.15	56.15	54.25	52.50	10.00		
23	1 723	61.55	59.40	57.45	55.60	10.75		
24	1 823	65.10	62.85	60.75	58.80	11.80		
25	1 928	68.85	66.50	64.25	62.20	13.15		
26	2 040	72.85	70.35	68.00	65.80	14.65		
27	2 159	77.10	74.45	71.95	69.65	16.30		
28	2 285	81.60	78.80	76.15	73.70	18.05		
29	2 416	86.30	83.30	80.55	77.95	19.90		

Tabell till löneplan A, ortsgrupp 4

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor	Övertidsersättning för timme vid arbete å	
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor		enkel övertid, kronor	kvalificerad övertid, kronor
1	554	19.80	19.10	18.45	17.85	2.35	4.15	5.55
2	583	20.80	20.10	19.45	18.80	2.60	4.35	5.85
3	614	21.95	21.15	20.45	19.80	2.80	4.60	6.15
4	646	23.05	22.30	21.55	20.85	3.10	4.85	6.45
5	679	24.25	23.40	22.65	21.90	3.35	5.10	6.80
6	715	25.55	24.65	23.85	23.05	3.60	5.35	7.15
7	755	26.95	26.05	25.15	24.35	3.95	5.65	7.55
8	794	28.35	27.40	26.45	25.60	4.25	5.95	7.95
9	835	29.80	28.80	27.85	26.95	4.55	6.25	8.35
10	881	31.45	30.40	29.35	28.40	4.90	6.60	8.80
11	927	33.10	31.95	30.90	29.90	5.25	6.95	9.25
12	978	34.95	33.70	32.60	31.55	5.60	7.35	9.80
13	1 033	36.90	35.60	34.45	33.30	5.90	7.75	10.35
14	1 090	38.95	37.60	36.35	35.15	6.30	8.20	10.90
15	1 150	41.05	39.65	38.35	37.10	6.70	8.65	11.50
16	1 215	43.40	41.90	40.50	39.20	7.15	9.10	12.15
17	1 282	45.80	44.20	42.75	41.35	7.65	9.60	12.80
18	1 354	48.35	46.70	45.15	43.70	8.10	10.15	13.55
19	1 428	51.00	49.25	47.60	46.05	8.65	10.70	14.30
20	1 507	53.80	51.95	50.25	48.60	9.15		
21	1 591	56.80	54.85	53.05	51.30	9.70		
22	1 679	59.95	57.90	55.95	54.15	10.30		
23	1 773	63.30	61.15	59.10	57.20	11.05		
24	1 871	66.80	64.50	62.35	60.35	12.10		
25	1 975	70.55	68.10	65.85	63.70	13.50		
26	2 085	74.45	71.90	69.50	67.25	14.95		
27	2 200	78.55	75.85	73.35	70.95	16.65		
28	2 322	82.95	80.05	77.40	74.90	18.35		
29	2 450	87.50	84.50	81.65	79.05	20.10		

Tabell till löneplan A, ortsgrupp 5

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor	Övertidsersättning för timme vid arbete å	
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor		enkel övertid, kronor	kvalificerad övertid, kronor
1	585	20.90	20.15	19.50	18.85	2.45	4.40	5.85
2	616	22.00	21.25	20.55	19.85	2.75	4.60	6.15
3	649	23.20	22.40	21.65	20.95	3.00	4.85	6.50
4	684	24.45	23.60	22.80	22.05	3.25	5.15	6.85
5	719	25.70	24.80	23.95	23.20	3.50	5.40	7.20
6	757	27.05	26.10	25.25	24.40	3.80	5.70	7.55
7	798	28.50	27.50	26.60	25.75	4.20	6.00	8.00
8	840	30.00	28.95	28.00	27.10	4.55	6.30	8.40
9	885	31.60	30.50	29.50	28.55	4.90	6.65	8.85
10	932	33.30	32.15	31.05	30.05	5.25	7.00	9.30
11	981	35.05	33.85	32.70	31.65	5.60	7.35	9.80
12	1 033	36.90	35.60	34.45	33.30	5.95	7.75	10.35
13	1 087	38.80	37.50	36.25	35.05	6.25	8.15	10.85
14	1 145	40.90	39.50	38.15	36.95	6.65	8.60	11.45
15	1 205	43.05	41.55	40.15	38.85	7.05	9.05	12.05
16	1 270	45.35	43.80	42.35	40.95	7.45	9.55	12.70
17	1 337	47.75	46.10	44.55	43.15	7.90	10.05	13.35
18	1 408	50.30	48.55	46.95	45.40	8.40	10.55	14.10
19	1 483	52.95	51.15	49.45	47.85	8.85	11.10	14.85
20	1 561	55.75	53.85	52.05	50.35	9.40		
21	1 644	58.70	56.70	54.80	53.05	9.90		
22	1 731	61.80	59.70	57.70	55.85	10.50		
23	1 823	65.10	62.85	60.75	58.80	11.20		
24	1 919	68.55	66.15	63.95	61.90	12.30		
25	2 021	72.20	69.70	67.35	65.20	13.75		
26	2 128	76.00	73.40	70.95	68.65	15.30		
27	2 241	80.05	77.30	74.70	72.30	16.95		
28	2 360	84.30	81.40	78.65	76.15	18.65		
29	2 485	88.75	85.70	82.85	80.15	20.45		

Tabell till löneplan B

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	2 616	93.45	90.20	87.20	84.40	22.65
2	2 695	96.25	92.95	89.85	86.95	23.50
3	2 803	100.10	96.65	93.45	90.40	24.60
4	2 943	105.10	101.50	98.10	94.95	25.90
5	3 119	111.40	107.55	103.95	100.60	27.55
6	3 337	119.20	115.05	111.25	107.65	29.65
7	3 605	128.75	124.30	120.15	116.30	32.10
8	3 929	140.30	135.50	130.95	126.75	35.05
9	4 322	154.35	149.05	144.05	139.40	38.65
10	4 797	171.30	165.40	159.90	154.75	43.05

Tabell till löneplan C, lönegrupp I

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	1 491	53.25	51.40	49.70	48.10	10.20
2	1 565	55.90	53.95	52.15	50.50	10.90
3	1 644	58.70	56.70	54.80	53.05	11.90
4	1 726	61.65	59.50	57.55	55.70	13.05

Tabell till löneplan C, lönegrupp II

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	1 644	58.70	56.70	54.80	53.05	10.20
2	1 726	61.65	59.50	57.55	55.70	10.90
3	1 813	64.75	62.50	60.45	58.50	11.90
4	1 904	68.00	65.65	63.45	61.40	13.05

Tabell till löneplan C, lönegrupp III

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	1 813	64.75	62.50	60.45	58.50	10.20
2	1 904	68.00	65.65	63.45	61.40	10.90
3	1 998	71.35	68.90	66.60	64.45	11.90
4	2 098	74.95	72.35	69.95	67.70	13.05

Tabell till löneplan C, lönegrupp IV

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	1 998	71.35	68.90	66.60	64.45	10.20
2	2 098	74.95	72.35	69.95	67.70	10.90
3	2 204	78.70	76.00	73.45	71.10	11.90
4	2 314	82.65	79.80	77.15	74.65	13.05

Tabell till löneplan C, lönegrupp V

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	2 204	78.70	76.00	73.45	71.10	10.20
2	2 314	82.65	79.80	77.15	74.65	10.90
3	2 429	86.75	83.75	80.95	78.35	11.90
4	2 551	91.10	87.95	85.05	82.30	13.05

Tabell till löneplan D, lönegrupp I

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	981	35.05	33.85	32.70	31.65	5.70
2	1 030	36.80	35.50	34.35	33.25	5.90
3	1 081	38.60	37.30	36.05	34.85	6.20
4	1 135	40.55	39.15	37.85	36.60	6.60

Tabell till löneplan D, lönegrupp II

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	1 081	38.60	37.30	36.05	34.85	5.70
2	1 135	40.55	39.15	37.85	36.60	5.90
3	1 192	42.55	41.10	39.75	38.45	6.20
4	1 252	44.70	43.15	41.75	40.40	6.60

Tabell till löneplan D, lönegrupp III

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	1 192	42.55	41.10	39.75	38.45	5.70
2	1 252	44.70	43.15	41.75	40.40	5.90
3	1 315	46.95	45.35	43.85	42.40	6.20
4	1 380	49.30	47.60	46.00	44.50	6.60

Tabell till löneplan D, lönegrupp IV

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	1 315	46.95	45.35	43.85	42.40	5.70
2	1 380	49.30	47.60	46.00	44.50	5.90
3	1 449	51.75	49.95	48.30	46.75	6.20
4	1 521	54.30	52.45	50.70	49.05	6.60

Tabell till löneplan D, lönegrupp V

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	1 449	51.75	49.95	48.30	46.75	5.70
2	1 521	54.30	52.45	50.70	49.05	5.90
3	1 597	57.05	55.05	53.25	51.50	6.20
4	1 677	59.90	57.85	55.90	54.10	6.60

Tabell till löneplan E, avdelning A

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	275	9.80	9.50	9.15	8.85	1.65
2	302	10.80	10.40	10.05	9.75	1.80
3	326	11.65	11.25	10.85	10.50	1.95
4	354	12.65	12.20	11.80	11.40	2.20
5	379	13.55	13.05	12.65	12.25	2.40
6	414	14.80	14.30	13.80	13.35	2.75
7	447	15.95	15.40	14.90	14.40	3.00

Tabell till löneplan E, avdelning B, ortsgrupp 2

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	353	12.60	12.15	11.75	11.40	1.85
2	378	13.50	13.05	12.60	12.20	2.05
3	403	14.40	13.90	13.45	13.00	2.15
4	430	15.35	14.85	14.35	13.85	2.45
5	455	16.25	15.70	15.15	14.70	2.60
6	491	17.55	16.95	16.35	15.85	2.90
7	525	18.75	18.10	17.50	16.95	3.25

Tabell till löneplan E, avdelning B, ortsgrupp 3

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	378	13.50	13.05	12.60	12.20	1.95
2	403	14.40	13.90	13.45	13.00	2.10
3	429	15.30	14.80	14.30	13.85	2.25
4	455	16.25	15.70	15.15	14.70	2.55
5	481	17.20	16.60	16.05	15.50	2.70
6	514	18.35	17.70	17.15	16.60	3.05
7	549	19.60	18.95	18.30	17.70	3.30

Tabell till löneplan E, avdelning B, ortsgrupp 4

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	403	14.40	13.90	13.45	13.00	2.00
2	429	15.30	14.80	14.30	13.85	2.20
3	454	16.20	15.65	15.15	14.65	2.45
4	479	17.10	16.50	15.95	15.45	2.65
5	505	18.05	17.40	16.85	16.30	2.80
6	539	19.25	18.60	17.95	17.40	3.15
7	575	20.55	19.85	19.15	18.55	3.50

Tabell till löneplan E, avdelning B, ortsgrupp 5

Löne- klass, nr	Månads- lön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	428	15.30	14.75	14.25	13.80	2.10
2	454	16.20	15.65	15.15	14.65	2.25
3	479	17.10	16.50	15.95	15.45	2.55
4	506	18.05	17.45	16.85	16.30	2.75
5	531	18.95	18.30	17.70	17.15	3.00
6	565	20.20	19.50	18.85	18.25	3.25
7	598	21.35	20.60	19.95	19.30	3.55

4 §.

Tabeller och anvisningar

Vid denna förordning må fogas tabeller och anvisningar, som Kungl. Maj:tt finner lämpligt utfärda till hjälp vid tillämpningen av bestämmelserna i vederbörande avlöningsreglementen.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1957.

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 26 april
1957.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, HEDLUND, PERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, NÄSGÅRD, KLING, ELIASSON.

Chefen för civildepartementet, statsrådet Lindholm, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter *fråga om statstjänstemännens löner under åren 1957 och 1958 m. m.* samt anför därvid följande.

Vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor i årets statsverksproposition (bil. 2, p. 4) redovisade jag resultatet av de förhandlingar med statstjänstemännens huvudorganisationer rörande en löneplansrevision m. m., som ägt rum under hösten 1956. Jag framhöll därvid, att vid förhandlingarna förutsatts, att löneplansrevisionen och kostnaderna härför skulle hållas skilda från 1957 års avtalsrörelse. Avgränsningen hade tekniskt sett skett genom angivande av de lönebelopp, vartill statstjänstemännens löner skulle anses ha uppgått vid årsskiftet 1956/57, s. k. *baslöner* 57. Dessa baslöner redovisades för riksdagen i nyssnämnda bilaga till statsverkspropositionen (s. 53—56). Kommande förhandlingar om statstjänstemännens löner för år 1957 avsågs alltså skola föras från den utgångspunkten, att statstjänstemännens löner vid årsskiftet uppgick till angivna baslönebelopp.

Överenskommelsen om löneplansrevisionen m. m. innebär vidare bl. a. att statens grundlöneförordning den 3 december 1954 (nr 692) fr. o. m. den 1 juli 1957 skall ersättas med en ny förordning, *statens löneförordning*. Med hänsyn till den korta tid, som stått till förfogande sedan förhandlingarna avslutades, hade överenskommelsen vid tidpunkten för anmälan av statsverkspropositionen ej kunnat omsättas i författningsförslag. Jag förutsatte därför, att förslag till statens löneförordning senare skulle få underställas riksdagen.

De i statsverkspropositionen framlagda grunderna för en löneplansrevision m. m. har sedermera godkänts av riksdagen (SU 14, rskr 14).

Förhandlingar om de statsanställdas löner har nu förts med statstjänstemännens huvudorganisationer, Statstjänarkartellen, Statstjänstemännens riksförbund, Sveriges akademikers centralorganisation och Tjänstemännens

centralorganisation. Därvid har — under förutsättning av Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande — den 16 april 1957 träffats överenskommelse med nämnda huvudorganisationer. Innan jag redovisar denna överenskommelse, torde jag emellertid få anmäla förslaget till statens löneförordning.

Statens löneförordning

Inom civildepartementet har upprättats förslag till lydelse av *statens löneförordning*, vilket förslag torde få underställas riksdagen för antagande.

Beträffande innehållet i förslaget till förordning torde jag få framhålla följande.

1 och 4 §§ författningsförslaget överensstämmer helt med motsvarande författningsrum i statens grundlöneförordning. Enligt 1 § skall sålunda de löneplaner med tillhörande lönetabeller, som innehålls i förordningen, tillämpas i den utsträckning, som anges i avlöningsreglementen utfärdade av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens beslut. Enligt 4 § skall vidare vid förordningen få fogas tabeller och anvisningar, som Kungl. Maj:t finner lämpligt utfärda till hjälp vid tillämpningen av bestämmelserna i vederbörande avlöningsreglementen.

2 § innehåller i likhet med motsvarande författningsrum i statens grundlöneförordning löneplanerna (årsgrundlönetabeller). Löneplanerna upptager i anslutning till riksdagens förenämnda beslut årsbelopp motsvarande i princip 100/110 av *baslöner* 57.

I 3 § har intagits grundlönetabeller, avseende månadslön, daglön, A-avdrag och overtidsersättning. Beloppen för A-avdrag och overtidsersättning har härvid avvägs i anslutning till de av riksdagen godkända grunderna för löneplansrevisionen.

Författningsförslaget innehåller — i likhet med statens grundlöneförordning — ej några regler om särskilda tillägg till grundlönerna. De aktuella lönerna (totallönerna) förutsättes, på sätt under senare år varit fallet, skola fastställas genom beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen, efter det statstjänstemännens huvudorganisationer beretts tillfälle till överläggningar i ämnet. Grundlönetabellerna får härigenom betydelse huvudsakligen endast såsom en garanti beträffande den lägsta lönenivå, som kan ifrågakomma för statstjänstemännen.

Statens löneförordning skall träda i kraft den 1 juli 1957 och bör, såvitt gäller dessförinnan anställda, äga tillämpning å tjänstemän, som åtnjutit avlöning enligt statens grundlöneförordning. Från löneförordningens tillämpning bör emellertid vara undantagen dels löneplansanställd tjänsteman, som — i den ordning Kungl. Maj:t särskilt föreskriver — anmält önskan att kvarstå å äldre bestämmelser, dels ock tjänsteman, som är uppförd å indragnings- eller övergångsstat utan tjänstgöringsskyldighet. Tjänsteman, som i enlighet med det föregående undantages från löneförordningens till-

lämpning, bör bliva underkastad förordningen, därest han den 1 juli 1957 eller därefter erhåller befordran eller, vad angår tjänsteman, tillsatt medelst förordnande eller kontrakt, erhåller förnyad anställning.

Enligt förut nämnda överenskommelse den 16 april 1957 förutsättes, att för tjänsteman, som förklarar sig ej vilja övergå å löneförordningen, skall gälla 1956 års löne- och pensionsnivå och i övrigt tillämpas de avlönings- och pensionsbestämmelser, som gällde vid utgången av år 1956. Undantag härifrån bör kunna ske allenast för det fall, att Kungl. Maj:t och riksdagen därom beslutar.

Endast tjänsteman, som övergår å löneförordningen, skall komma i åtnjutande av det s. k. schablon tillägg till 1956 års löner, som enligt den av riksdagen beslutade löneplansrevisionen skall utgå för första halvåret 1957.

Enligt det förut anförda skulle tjänsteman, som kvarstår å äldre avlöningsbestämmelser och sålunda ej åtnjuter lön enligt statens grundlöneförordning, icke äga möjlighet att övergå å den nya löneförordningen. Det torde emellertid få ankomma på Kungl. Maj:t att efter prövning i varje särskilt fall besluta, huruvida dylik övergång bör medgivas. Samma bör gälla, därest tjänsteman, som förklarar sig ej vilja övergå å löneförordningen, framdeles skulle önska bliva underkastad densamma.

Löneöverenskommelsen

Den förut nämnda överenskommelsen av den 16 april 1957 om statstjänstemännens löner har följande innehåll.

1. Totallönerna skall under år 1957 utgöra baslöner 57 med 2 procents förhöjning.

För 1958 höjes totallönerna för 1957 med 3 procent. Härvid har förutsatts att arbetstiden under år 1958 sänkes med i genomsnitt 1 timme per vecka för sådana tjänstemän, som f. n. har en ordinarie verklig arbetstid om i genomsnitt per vecka 48 timmar eller mera. Därest en dylik arbetstidsförkortning ej genomföres, skall för 1958 totallönerna för 1957 i stället höjas med 3,5 procent.

Om på den enskilda sektorn av arbetsmarknaden på grundval av den i överenskommelsen den 21 februari 1957 mellan SAF och LO intagna garantiregeln förhandlingar rörande utgående förtjänster påkallas före december månads utgång, skall — med beaktande även av löneutvecklingen på den enskilda sektorn — nya förhandlingar om statstjänstemännens löner för år 1958 äga rum. I annat fall skall i god tid före utgången av år 1958 förhandlingar upptagas om statstjänstemännens löneförhållanden vid årsskiftet 1958/59 i avsikt att åstadkomma s. k. nollställning i förhållande till de löneförskjutningar, som då kan ha skett på den enskilda sektorn av arbetsmarknaden efter årsskiftet 1956/57.

2. Till statens löneförordning knutna tillägg, ersättningar och avdrag omräknas i anslutning till totallönebeloppen enligt 1.

3. Lönetillägg, tilläggsarvoden och övriga ersättningar, som utgår vid sidan av lön, höjes fr. o. m. den 1 juli 1957 enligt vad som särskilt överenskommes. Såsom allmän riktpunkt skall härvid gälla, att arvoden, som ej uppräknats efter den 1 juli 1952, höjes med 20—25 procent.

4. Arvoden till arvodesanställd personal höjes i ungefär samma grad som under 1. angivits.

5. Det rörliga tillägget på pensionernas grundbelopp höjes fr. o. m. den 1 januari 1957 till 75 procent och fr. o. m. den 1 januari 1958 till 80 procent.

6. För tjänsteman, som ej övergår å statens löneförordning, skall gälla 1956 års löne- och pensionsnivå och i övrigt tillämpas de avlönings- och pensionsbestämmelser, som gällde vid utgången av år 1956.

7. Om vad sålunda överenskommelse träffats skall fredsplikt gälla under avtalstiden.

Departementschefen. Vid de förut nämnda förhandlingarna hösten 1956 om en löneplansrevision m. m. uppnåddes enighet om att genom den då träffade överenskommelsen statstjänstemännen erhållit full ersättning för den eftersläpning, som de kunnat vidkännas i förhållande till marknadslöneutvecklingen under åren 1955 och 1956 och om att någon eftersläpning för statstjänstemännen såsom grupp betraktad i förhållande till marknadslöneutvecklingen icke förelåg vid utgången av år 1956. Med utgångspunkt häri och med beaktande av de löneavtal, som uppgjorts på den enskilda sektorn av arbetsmarknaden, har vid de nu slutförda förhandlingarna träffats en överenskommelse för två år, som innebär att **t o t a l l ö n e r n a** under år 1957 skall utgöra baslöner 57 med 2 procents förhöjning och att för år 1958 totallönerna för år 1957 skall höjas med 3 procent. Vid avvägningen av lönenivån för år 1958 har härvid — mot bakgrunden av det för årets riksdag framlagda förslaget om ändring i lagen den 16 maj 1930 om arbetstidens begränsning (prop. nr 80) — förutsatts att en sänkning av den nuvarande lagstiftningens maximum för den ordinarie arbetstidens längd kommer att slå igenom på det statliga området på så sätt, att arbetstiden under år 1958 sänkes med i genomsnitt en timme per vecka för sådana tjänstemän, som f. n. har en ordinarie verklig arbetstid om i genomsnitt per vecka 48 timmar eller mera. Om åter en sådan arbetstidsförkortning ej genomföres, skall för år 1958 totallönerna för år 1957 i stället höjas med 3,5 procent. I anslutning härtill har det vid förhandlingarna förutsatts, att de med genomförandet av en allmän arbetstidsförkortning under åren 1958—1960 sammanhängande spörsmålen snarast skall upptagas till övervägande genom civildepartementets försorg och att härvid tillfälle till förhandlingar skall beredas personalorganisationerna.

Tillämpningen för år 1958 av ett enhetligt procenttal för lönehöjningen i förening med genomförande av en arbetstidsförkortning som nyss sagts kan sägas innebära, att de tjänstemän, som redan har en kortare arbetstid än 48 timmar per vecka, får bidra till kostnaderna för arbetstidsförkortningen. Personalorganisationerna har, med hänsyn till tvåårsöverenskommelsens innehåll i övrigt, godtagit en sådan ordning för år 1958. Det har emellertid förutsatts, att såsom direktiv vid de förut nämnda övervägandena av de med en arbetstidsförkortning sammanhängande spörsmålen skall gälla, att kostnaderna för en ev. ytterligare arbetstidsförkortning för åren 1959 och 1960 i princip skall bäras av de grupper, som kommer i åtnjutande av densamma.

I avtalet har på denna punkt vidare intagits två garantiklausuler. Av dessa ansluter en nära till den garantiregel, som intagits i överenskommelsen den 21 februari 1957 mellan Svenska arbetsgivareföreningen och Landsorganisationen i Sverige. Denna regel innebär i huvudsak, att förhandlingar om utgående förtjänster får påkallas före utgången av december 1957 om konsumentprisindex med 1949 som basår och med ev. i överenskommelsen närmare angivna korrigeringar för november 1957 uppnår eller överstiger talet 150. Om ej med stöd av denna klausul nya förhandlingar om 1958 års löner kommer till stånd, har statstjänstemännens huvudorganisationer tillförsäkrats rätt till förhandlingar i god tid före utgången av år 1958 om en s. k. nollställning i förhållande till de löneförskjutningar, som under avtalstiden kan ha skett på den enskilda sektorn av arbetsmarknaden. Intagandet i avtalet av dessa garantiklausuler har av organisationerna tillmätts väsentlig vikt vid godtagandet av en tvåårig överenskommelse.

Enligt överenskommelsen skall i anslutning till totallönebeloppen för åren 1957 och 1958 omräkning ske av till statens löneförordning knutna tillägg, ersättningar och avdrag. Härmed avses en teknisk anpassning till månadslönebeloppen av daglöne- och A-avdragsbelopp, beloppen för övertids- och vikariatsersättning samt beloppen för det provisoriska extra tillägget till vissa tjänstemän inom kallortsområdet.

Liksom fallet var under åren 1955 och 1956 bör arvoden till icke löneplansplacerad personal höjas i ungefär samma grad som totallönerna enligt löneförordningen. I anslutning härtill får erinras, att i samband med förhandlingarna hösten 1956 överenskommelse träffats angående justeringar av här avsedda arvoden med hänsyn till löneplansrevisionen.

I samband med förhandlingarna i februari förra året om statstjänstemännens löner under år 1956 överenskoms med personalorganisationerna, att en översyn skulle göras av arvoden, som utgår vid sidan av lön. De arvoden det här gäller utgöres i första hand av i 5 kap. Saar med tilläggsbestämmelser — motsvarande avsnitt av övriga av Kungl. Maj:t och riksdagen fastställda avlönningsreglementen med tilläggsbestämmelser — reglerade lönetillägg och tilläggsarvoden, såsom enslighetstillägg, fyrskeppstillägg, flygtillägg, avlönningsförstärkningar, befattningsarvoden, ställföreträdararvoden samt arvoden vid vissa andra befattningar eller för särskilda uppdrag eller särskild tjänstgöring. Ifrågavarande arvoden har i regel varit oförändrade sedan år 1952, då en allmän uppräknings senast genomfördes. Med hänsyn till löneutvecklingen under de efterföljande åren har en ny allmän uppräknings av arvodena befunnits starkt motiverad.

Den utlovade översynen, som omfattat ett mycket stort antal av riksdagen eller av Kungl. Maj:t fastställda arvoden av skiftande karaktär, har genomförts inom civildepartementet under början av innevarande år. Jag får anmäla, att vid denna översyn prövats vissa från verk och myndigheter eller personalorganisationer i särskilda framställningar framförda yrkanden om uppräknings av arvoden och särskilda ersättningar. I samband med de nu

slutförda förhandlingarna om statstjänstemännens löner för åren 1957 och 1958 har överläggningar om en arvodesreglering förts med personalorganisationerna. Särskild överenskommelse har träffats i denna del. Vid överläggningarna har såsom allmän riktlinje gällt, att arvoden, som ej uppräknats efter den 1 juli 1952, skall höjas med 20—25 procent. Højningarna skall enligt huvudöverenskommelsen genomföras fr. o. m. den 1 juli 1957.

Överenskommelsen om arvodesregleringen innebär, att den nyss angivna riktlinjen i allt väsentligt följts. Avvikelser från de 20—25 procenten har dock skett. Sålunda har lägre procenttal tillämpats eller arvodet bibehållits oförändrat bl. a. då arvodet fastställts senare än den 1 juli 1952 eller då arvodet avsetts skola motsvara skillnaden mellan vissa löneklasser och denna skillnad enligt de nya löneplanerna inte lämnar utrymme för en højning med 20—25 procent eller ock då lönerelationerna olika tjänster och befattningar emellan ej medgivit angiven højning. Högre procenttal har åter tillämpats i vissa fall då arvodet stått oförändrat längre än sedan år 1952 eller då i övrigt särskilda skäl kunnat åberopas för en sådan højning. I det övervägande antalet fall innebär överenskommelsen rena uppräknningar utan ändring av gällande normer. I ett mindre antal fall har det emellertid visat sig angeläget, att i detta sammanhang vissa jämkningar av arvodesgrunderna vidtages. I anslutning härtill får framhållas följande.

Med stöd av bestämmelserna i 35 § 1 mom. Saar utgår vid statens järnvägar enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser särskilt lönetillägg, s. k. *loktjänstpenningar*, till tjänsteman, som tjänstgör som förare på ånglok, elektrolok, motorlok eller enbemannad rälsbuss eller såsom eldare på ånglok. Är sådan tjänsteman tillfälligtvis hindrad att fullgöra tjänstgöring, som medför rätt till loktjänstpenningar, äger han såsom kompensation för de mistade loktjänstpenningarna uppbära särskild gottgörelse med visst av Kungl. Maj:t fastställt belopp för dag. Enligt av järnvägsstyrelsen utfärdade tillämpningsföreskrifter utgår icke dylik gottgörelse till lokförare, som uppehåller tjänst som lokmästare. Enligt en under 31 § B Saar för statens affärsdrivande verk meddelad bestämmelse förhöjes i sådant fall vikariatsersättningen med 2 kronor för dag.

I anslutning till den nu träffade överenskommelsen erfordras vissa ändringar i Saar. I 35 § 1 mom. torde sålunda få inskrivas rätt till loktjänstpenningar för lokomotorförare. Med hänsyn till att överenskommelsen innebär, att ersättning för mistade loktjänstpenningar i princip skall utgå med det belopp, som tjänstemannen avstår på grund av vikariat eller tjänstupdrag, föreligger ej längre behov av förenämnda i 31 § B intagna bestämmelse om förhöjd vikariatsersättning.

I 23 § tilläggsbestämmelserna till Saar (TB Saar) under punkten 7 a) av de särskilda bestämmelserna för försvaret föreskrives f. n., att det sjötillägg, som enligt allmänna grunder tillkommer beställningshavare, vilken fullgör sjötjänstgöring å statens isbrytarfartyg, under tid för beordrad isbrytningsexpedition och isbrytarberedskap skall ersättas av *isbryartillägg*

resp. beredskapstillägg med belopp, som närmare framgår av en i bestämmelserna intagen tabell. Isbryartillägget utgör nu i princip 140 procent av det sjötillägg, som utgår under sjötjänstgöring å annat fartyg än undervattensbåt. Överenskommelsen innebär i fråga om isbryartillägget, att detta uppräknas till belopp, som överensstämmer med det sjötillägg, som utgår under sjötjänstgöring å undervattensbåt, eller med i allmänhet drygt 40 procent. Beredskapstillägget skall däremot vara oförändrat.

Under de särskilda bestämmelserna för statens vattenfallsverk i samma paragraf föreskrives vidare, att befälhavare och maskinist å bogserbåt under vissa förutsättningar äger uppbära lönetillägg med 2 kronor för dygn. Detta tillägg har utgått med oförändrat belopp sedan år 1940. Överenskommelsen innebär en uppräkning till 4 kronor för dygn.

Föreskrifter angående *flygtillägg* m. m. återfinnes i de särskilda bestämmelserna för försvaret i 35 § 3 mom. Saar. Justeringar i flygtilläggsbeloppen skedde senast den 1 juli 1952.

I en av överbefälhavaren med skrivelse den 14 december 1956 överlämnad framställning har chefen för flygvapnet hemställt om en betydande uppräkning av flygtilläggen ävensom om ändringar i grunderna för åtnjutande av desamma och därtill anknyttande förmåner. Såsom skäl härför har bl. a. åberopats rekryteringssvårigheter samt stark avgång av flygande personal.

Överenskommelsen innefattar på denna punkt en teknisk uppräkning av beloppen med i princip mellan 30 och 50 procent utan ändring i grunderna. Vid förhandlingarna har förutsatts att en översyn av flygtilläggsgrunderna och de provisoriskt uppräknade flygtilläggen skall ske inom sådan tid, att förslag till nya grunder och belopp kan föreläggas 1958 års riksdag.

I avvaktan på undersökning av frågan om en arbetstidsreglering för båtpersonal vid lotsplatserna och personal på lotsverkets tjänstefartyg erhöll dessa personalgrupper fr. o. m. den 1 juli 1952 såsom kompensation för beredskap, obekvämt arbetstid och tjänstgöringens oregelbundenhet särskilda lönetillägg, varjämte en viss fritidsreglering genomfördes (prop. 1952: 134, SU 154, rskr 301). Fr. o. m. den 1 januari 1957 har med stöd av beslut vid 1956 års riksdag (1956 års statsverksprop., bil. 12, p. 50, SU 10, rskr 10) en arbetstidsreglering genomförts för här berörd personal. Denna arbetstidsreglering medför icke någon rätt till övertid ersättning eller ersättning för tjänstgöring på obekvämt arbetstid. De tidigare medgivna lönetilläggen har därför ansetts alltjämt böra utgå.

Till båtpersonalen utgår särskilda s. k. *båtmanstillägg*. Med avseende å tilläggens storlek är lotsplatserna indelade i fyra grupper. Tilläggen utgör f. n. för månad räknat i grupp I 40 kronor, i grupp II 60 kronor, i grupp III 80 kronor och i grupp IV 100 kronor.

Reservlots är, oaktat han på vissa lotsplatser i betydande omfattning fullgör samma arbetsuppgifter som båtpersonalen, f. n. icke berättigad uppbära båtmanstillägg. Han omfattas dock av den arbetstidsreglering, som enligt vad förut nämnts genomförts för båtpersonalen.

Överenskommelsen innebär beträffande båtpersonalen vid lotsplatserna,

att antalet grupper minskas till tre genom slopande av den lägsta gruppen samt att en uppräknings av båtmanstilläggen äger rum. Enligt överenskommelsen skall tilläggen sålunda utgöra i grupp I 80 kronor, i grupp II 125 kronor och i grupp III 170 kronor. Vidare tillerkännes reservlots rätt att vid tjänstgöring såsom motorskötare eller båtman uppbära båtmanstillägg, i grupp I med 80 kronor, i grupp II med 100 kronor och i grupp III med 120 kronor.

Beträffande *avlöningsförstärkning till rektor och lärare*, som fullgör arbete med lärarutbildning vid folk- resp. småskoleseminarium, föreligger f. n. en skillnad så till vida, att vid folkskoleseminarium utgår ersättning, motsvarande timarvode för två veckotimmar, medan vid småskoleseminarium ersättningen motsvarar timarvode för allenast en veckotimme (TB Saar, Bil. D, I: A). Vid förhandlingarna har överenskommit att avlösningsförstärkningen jämväl vid sistnämnda seminarier — vid bifall till prop. 1957: 123 vid folkskoleseminarier, som uteslutande utbildar småskollärare — skall utgå med timarvode för två veckotimmar.

Vid allmänt läroverk eller folkskoleseminarium, där praktisk lärarkurs för blivande ämneslärare vid högre skolor är anordnad, utgår enligt skolöverstyrelsens bestämmande till rektor och lärare, som handleder lärarkandidater, särskild ersättning, *handledararvode*, efter 900 kronor för enterminkandidat och 540 kronor för termin för tvåterminkandidat per läroanstalt räknat (TB Saar, Bil. D, I: D). Ifrågavarande belopp föreslås nu uppräknade med 25 procent. I samband härmed har en höjning i ungefär motsvarande mån ansetts böra ske av vissa andra handledarersättningar (motsvarande) — t. ex. den handledarersättning, som utgår vid praktisk lärarutbildning utanför lärarhögskolan — vilka tillkommit under senare år och som avvägs med utgångspunkt i förstnämnda ersättningar.

I anslutning till ett av rikets allmänna kartverk i anslagsåskandena för nästkommande budgetår framlagt förslag (1957 års statsverksprop., bil. 11, s. 530) har med vederbörande personalorganisationer överenskommit, att nu utgående *arvoden till statsgeodet eller statstopograf*, som tjänstgör såsom avdelningsledare vid fältarbeten (TB Saar, Bil. D, I: D), skall slopas.

Till tjänsteman vid statens sinnessjukhus, som tillhör sjukvårdspersonalen, utgår särskilt *arvode för tjänstgöring å fast avdelning*, dock ej till uppsyningsman eller förste uppsyningsman. Arvodet utgår f. n. med 264 kronor för år (TB Saar, Bil. D, I: D). Bestämmelsen tillämpas numera endast vid två sjukhus, nämligen Sätters och S:ta Gertruds sjukhus. Vid de fasta avdelningarna på dessa sjukhus tjänstgör, förutom sjukvårdspersonal, som äger uppbära ersättningen, en förste uppsyningsman i nuvarande 19 lönegraden. Överenskommelse har träffats om höjning av ifrågavarande ersättning till 360 kronor för år, varjämte ersättningen i fortsättningen avses skola utan nu gällande inskränkning utgå till sjukvårdspersonal med tjänstgöring å fast avdelning.

Enligt bilaga D, avd. II B och III D, TB Saar utgår i vissa angivna fall särskild ersättning vid fullgörande av s. k. beredskapstjänst. Dylik *bered-*

skapsersättning utgår jämväl enligt 14 § tillägsbestämmelserna till polis-lönereglementet. Frågan om införande av nya ersättningar eller om höjning av gällande belopp har hittills underställts riksdagen. Ersättningarna är i allmänhet fastställda att utgå med visst högsta belopp per vecka, f. n. med högst 38, 51, 54, 66 eller 81 kronor.

Överenskommelsen innebär, att högstbeloppen för vecka skall utgöra 45, 60, 85 och 100 kronor, därvid nuvarande belopp av 51 och 54 kronor skall uppräknas till 60 kronor. Överenskommelsen har träffats med utgångspunkt i att frågor rörande beredskapstjänst och kompensation därför skall upptagas till övervägande vid de förut berörda undersökningarna rörande arbetstidsförkortningen.

I anslutning till överenskommelsen på denna punkt torde — vid bifall till i prop. 1957: 158 framlagda förslag om införande av beredskapsersättning till viss personal vid örlogsvärven i Karlskrona och Göteborg och vid matematikmaskinnämnden — högstbeloppen för angivna ersättningar få uppräknas från 66 till 85 kronor per vecka.

Enligt 31 § prästlönereglementet utgår f. n. *språktillägg* till präst inom Härnösands eller Luleå stift, som håller gudstjänst eller utför annan förrättning jämväl på finska eller lapska språket eller på båda dessa språk. Tillägget utgår med 400, 600 eller 800 kronor för år enligt de närmare bestämmelser, som fastställs av Kungl. Maj:t. Överenskommelsen innebär den ändringen, att nuvarande differentiering på tre grupper ersättes med en indelning i två grupper med beloppen 720 resp. 960 kronor för år.

Bestämmelser om sådana arvoden, som avsetts skola omfattas av den nu genomförda översynen, finnes intagna — förutom i de förut åberopade avlöningsförfattningarna — i stadgor, regleringsbrev, särskilda Kungl. Maj:ts beslut o. s. v. Det har på grund härav visat sig mycket svårt att erhålla en samlad överblick över hela området. Garantier har därför ej kunnat lämnas att översynen omfattat samtliga de arvoden, som i detta sammanhang borde uppräknas. Med hänsyn härtill har det vid överläggningarna förutsatts, att det förhållandet, att ett visst arvode inte medtagits i överenskommelsen, ej skall utgöra hinder för en uppräkning av arvodet, därest förutsättningar härför i övrigt föreligger.

Det bör i detta sammanhang slutligen framhållas, att gränsen mellan här avsedda arvoden vid sidan av lön och egentliga bisysslearvoden stundom är flytande. Beträffande sistnämnda arvoden ankommer det på Kungl. Maj:t att genomföra en av löneutvecklingen under de senare åren betingad arvodereglering fr. o. m. den 1 juli 1957 (1957 års statsverksprop., bil. 2, p. 5, SU 14, rskr 14).

Vad angår pensionerna gäller f. n., att sådant rörligt tillägg på pensioner m. m., som enligt av Kungl. Maj:t utfärdade föreskrifter må utgå enligt grunder, fastställda av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens beslut, skall utgå efter 71 procent av tilläggsunderlaget. Är det fråga om tjänstepension, vars grundbelopp för tiden intill den månad, varunder vederböran-

de uppnår 67 års ålder, är högre än dess för tiden därefter gällande grundbelopp, skall det rörliga tillägget enligt den vid 1956 års riksdag beslutade provisoriska lösningen av frågan om samordning av tjänstepension och folkpension (prop. 1956: 81, SU 68, rskr 159) för tiden fr. o. m. den månad, då 67 års ålder uppnås, minskas med ett belopp motsvarande 55 procent av skillnaden mellan grundbeloppen. Enligt 1956 års överenskommelse om en löneplansrevision m. m. skall, med hänsyn till bl. a. pågående särskild pensionsutredning, löneplansrevisionen i och för sig ej föranleda någon ändring i gällande pensionsbestämmelser eller i storleken av på pensionerna utgående rörligt tillägg. Överenskommelsen upptog därför i huvudsak endast vissa regler beträffande de pensionsklasser, som skall motsvara de nya lönegraderna.

Utan att därmed ställning tagits till frågan, i vad mån det rörliga tillägget på pensionernas grundbelopp för framtiden skall följa löneökningarna till de i tjänst varande, har under de nu slutförda förhandlingarna överenskommit, att ifrågavarande rörliga tillägg skall fr. o. m. den 1 januari 1957 höjas till 75 procent och fr. o. m. den 1 januari 1958 till 80 procent. Härigenom kommer pensionerna att ökas i ungefär samma utsträckning som baslöner 57.

Det kristillägg, som alltjämt utgår å lönerna till vissa befattningshavare, som överförts till indragningsstat eller enligt egen önskan kvarstår på gammal lönestat, ävensom å vissa pensioner bestämmes enligt beslut vid 1955 års riksdag — med hänsyn till att fråga är om endast ett fåtal personer — av Kungl. Maj:t från fall till fall med utgångspunkt i det procenttal, som beslutats för det rörliga tillägget på pensionernas grundbelopp. För åren 1957 och 1958 bör därför kristillägget bestämmas med utgångspunkt i nyss angivna procenttal 75 resp. 80. Löneökningen för befattningshavare, som åtnjuter kristillägg, bör beräknas så, att den icke överstiger den löneökning, som tillkommer närmast motsvarande tjänstemän på reglerad lönestat.

I detta sammanhang torde få upptagas frågan om reglering av avlöningsförmånerna för den nuvarande landshövdingen i Södermanlands län, vilken kvarstår på 1925 års lönestat för landshövdingarna. Till följd av löneutvecklingen under senare tid har denne landshövdingens löneförmåner i förhållande till övriga landshövdingars kommit att minska. Härtill kommer fr. o. m. år 1957 genomförandet av löneplansrevisionen att ytterligare bidra. Jag vill erinra, att nämnde landshövding i anslutning till den år 1951 genomförda chefslönerregleringen genom beslut av 1952 års riksdag tillerkändes en löneförbättring med 500 kronor för månad. I anslutning till 1957 års löneplansrevision föreslår jag, att han — därest riksdagen ej har något att erinra häremot — kommer i åtnjutande av ett ytterligare lönetillägg, 335 kronor för månad.

I överenskommelsen har slutligen upptagits, att beträffande vad som överenskommit f r e d s p l i k t skall gälla under avtalstiden. Enligt särskild

protokollsanteckning skall vid tillämpningen härav så anses, som om överenskommelsen omfattar statstjänstemännens löne- och anställningsförhållanden med undantag av tjänsteförteckningsfrågor av s. k. B-karaktär. Av denna fredsförpliktelse bör följa, att de särskilda tillägg, som enligt överenskommelsen skall läggas till grundlönerna enligt statens löneförordning, ej bör utgå till medlemmar i en organisation, som genom stridsåtgärd bryter mot den angivna fredsplikten. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om de undantag från tillämpningen av de särskilda tilläggen, som till följd härav kan komma i fråga. Även i andra fall torde emellertid Kungl. Maj:t liksom under föregående år böra äga befogenhet att besluta, att ifrågavarande lönetillägg inte skall utgå. Härutinnan torde få hänvisas till vad som anförts i prop. 1955: 191 (s. 6).

Den träffade överenskommelsen bör enligt min mening godtagas och underställas riksdagens prövning. Frågan om lönernas storlek samt om grunderna för rörligt tillägg på pensionerna och för kristillägg efter utgången av den tid överenskommelsen gäller torde sedermera få underställas riksdagen. Därest beslut i ämnet ej skulle ha meddelats före årsskiftet 1958/59, synes provisoriskt få tillämpas samma grunder som under år 1958.

Kostnadsökningen för statsverket vid ett genomförande av den nu träffade överenskommelsen kan för åren 1957 och 1958 uppskattas till i runda tal 88 resp. 212 miljoner kronor. Av dessa belopp belöper omkring 73 resp. 176 miljoner kronor på löner och arvoden och ungefär 15 resp. 36 miljoner kronor på pensioner. Av de totala kostnaderna hänför sig ca 30 resp. 75 miljoner kronor till de affärsdrivande verken samt 58 resp. 137 miljoner kronor till statsförvaltningen i övrigt och statsunderstödd verksamhet. Då de på affärsverken belöpande kostnaderna bör bestridas i den ordning, i vilken dessa verks övriga utgifter bestrides — vilket uppenbarligen kan innebära ett inkomstbortfall för statsverket — kommer riksstatsens utgiftsida att belastas med allenast sistnämnda belopp av 58 resp. 137 miljoner kronor. I allmänhet bör denna del av kostnadsökningarna i vanlig ordning redovisas under resp. avlönings- och pensionsanslag, vilka följaktligen kommer att överskridas under innevarande och nästkommande budgetår.

I anslutning härtill får erinras att det i den förut nämnda decemberöverenskommelsen förutsatts, att för första halvåret 1957 skall utgå schablonmässigt beräknade tillägg till 1956 års löner. Dessa tillägg skulle i princip utgöras av skillnaden mellan baslöner 57 och 1956 års löner. Skulle resultatet av förhandlingarna om statstjänstemännens löner för år 1957 komma att innebära ytterligare lönehöjning, borde denna i vad avsåg första halvåret 1957 inarbetas i schablon tilläggen. Med utgångspunkt häri bör den retroaktiva regleringen av löneförmånerna för år 1957 till följd av löneplansrevisionen och den nu träffade överenskommelsen ske enligt förenklade regler. För månaderna januari—juni i år bör sålunda lönehöjningen uträknas med hjälp av särskilda tabeller, vilka uppgjorts med beaktande endast

av löneplanslönen för månad, C-avdrag och B-avdrag vid längre tids ledighet. Erfarenheterna från de föregående åren visar, att en avsevärd minskning av det administrativa merarbete, som den retroaktiva regleringen eljest skulle medföra, härigenom kan vinnas. I den mån under berörda anslag upptagits särskild post till rörligt tillägg torde från denna anslagspost böra bestridas kostnaderna för nu avsedda schablon tillägg.

De ökade kostnaderna till följd av löneplansrevisionen — inbegripet s. k. tjänstetidsbefordran — och den nu träffade överenskommelsen torde i många fall belasta anslag eller anslagsposter, som är maximerade. Beträffande dessa anslag och anslagsposter synes Kungl. Maj:t därför böra erhålla bemyndigande att medge erforderligt överskridande. I de fall, då kostnaderna faller på reservationsanslag, torde det emellertid vara lämpligare att särskilda medel ställes till förfogande för kostnadernas bestridande. På grund härav och då kostnaderna för löne- och pensionsökningarna torde böra komma till uttryck i budgeten bör — i överensstämmelse med vad riksdagen beslutat vid tidigare tillfällen — under tolfte huvudtiteln för nästa budgetår upptagas ett särskilt anslag för ändamålet. Detta anslag, som lämpligen torde böra benämnas Täckning av beräknat överskridande av anslagsmedlen för vissa löne- och pensionsförmåner, bör — med beaktande jämväl av de i prop. 1957: 120 sammanfattningsvis redovisade kostnadsökningarna för löneplansrevisionen och tjänsteförteckningsändringarna i anslutning därtill — uppföras med 245 miljoner kronor. För innevarande budgetår bör ett motsvarande anslag å 90 miljoner kronor anvisas på tilläggsstat.

I allmänhet bör de avlönings- och pensionsutbetalande myndigheterna icke äga förfoga över nyss angivna täckningsanslag. Kungl. Maj:t torde dock liksom under tidigare budgetår böra erhålla bemyndigande att från dessa anslag anvisa medel i de fall, då överskridande ej lämpligen bör ske. Sålunda torde efter Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall medel från förevarande anslag böra få tagas i anspråk för bestridande av de kostnadsökningar för sakanslagsavlönad personal, som föranledes av löneplansrevisionen, tjänsteförteckningsändringarna och den nu träffade överenskommelsen. Samma bör bl. a. gälla beträffande kommittéanslagen vid en ev. höjning, i anslutning till uppräknigen av bisysslearvodena, av ersättningsarna enligt kommittékungörelsen.

Vad angår den arvodesanställda personalen bör det få ankomma på Kungl. Maj:t att medge höjning icke blott av sådana arvoden, som bestämts av Kungl. Maj:t, utan även av arvoden, som fastställts av riksdagen. Under åren 1951 och 1952 bereddes en väsentlig del av den dåvarande arvodespersonalen anställning som extra tjänstemän. I de fall, då sådan anställningsform ej ansågs böra ifrågakomma, eftersträvades att närmare ansluta arvodena till de kontanta avlöningsförmånerna i viss löneklass. Detta bör liksom de senaste åren vara fallet även i år.

Riksdagens bemyndigande för Kungl. Maj:t torde böra inhämtas att dels genomföra en reglering av ersättningar vid sidan av lön enligt vad som

förut anförts, dels vidtaga av denna arvodesreglering betingade ändringar i av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens beslut utfärdade avlöningsförfattningar.

Hemställen

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) antaga förenämnda förslag till *statens löneförordning*;

2) besluta att till de i statens grundlöneförordning resp. statens löneförordning angivna grundlönerna skall, med de undantag varom Kungl. Maj:t kan finna gott förordna, under åren 1957 och 1958 läggas särskilda tillägg enligt de grunder, som anges i förutnämnda överenskommelse;

3) besluta att sådant rörligt tillägg på pensioner m. m., som enligt av Kungl. Maj:t utfärdade föreskrifter må utgå efter grunder, fastställda av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens beslut, skall under åren 1957 och 1958 — med beaktande av vad i det föregående anförts beträffande en fortsatt provisorisk samordning av tjänstepension och folkpension — utgå efter 75 resp. 80 procent av tilläggsunderlaget;

4) besluta att kristillägg under åren 1957 och 1958 skall utgå enligt grunder, som angivits i det föregående;

5) bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med av mig förut angivna grunder besluta om höjning av dels arvoden vid sidan av lön, dels arvoden till arvodesanställda befattningshavare i statlig eller statsunderstödd verksamhet;

6) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i med stöd av riksdagens beslut utfärdade avlöningsförfattningar, som kan föranledas av vad under 5 föreslagits;

7) bemyndiga Kungl. Maj:t att för budgetåren 1956/57 och 1957/58 medge de överskridanden av maximerade anslag och anslagsposter, som kan föranledas av vad under 2--5 föreslagits;

8) till *Täckning av beräknat överskridande av anslagsmedlen för vissa löne- och pensionsförmåner* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1956/57 under tolfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 90 000 000 kronor; samt

9) till *Täckning av beräknat överskridande av anslagsmedlen för vissa löne- och pensionsförmåner* å riksstaten

för budgetåret 1957/58 under tolfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 245 000 000 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Lars Tännérus